

การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลก้อ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน
THE ADMINISTRATION ACCORDANCE TO GOOD GOVERNANCE
OF KOH SUB-DISTRICT MUNICIPALITY LI DISTRICT, LAMPHUN PROVINCE

เพ็ญญา ปาสายอ*
ดร.นิกร ยาอินตา**
ดร. ไพเราะ สุภาพ**

บทคัดย่อ

การวิจัยครั้งนี้มีวัตถุประสงค์เพื่อ ๑) เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลก้อ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน ๒) เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลก้อ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล ๓) เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลก้อ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน ๔) เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลก้อ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน การวิจัยครั้งนี้ดำเนินการวิจัยแบบผสมผสาน โดยเป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งเป็นการวิจัยเชิงสำรวจ จากกลุ่มตัวอย่างที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ประชาชนในตำบลก้อ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน จำนวน ๓๓๕ คน โดยการสุ่มตัวอย่างแบบง่าย และการวิจัยเชิงคุณภาพ โดยใช้การสัมภาษณ์เชิงลึก กับผู้ให้ข้อมูลสำคัญ การเก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถามและแบบสัมภาษณ์ โดยวิเคราะห์ข้อมูลโดยการหาค่าความถี่ ร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน การทดสอบค่าที การวิเคราะห์ความแปรปรวนทางเดียว และทดสอบความแตกต่างของค่าเฉลี่ยเป็นรายคู่ด้วยวิธีแสดงความสัมพันธ์ระหว่างตัวแปรแต่ละคู่ และนำข้อมูลที่ได้จากการสัมภาษณ์มาวิเคราะห์เนื้อหา โดยใช้เทคนิคการวิเคราะห์เนื้อหา

ผลการศึกษาวิจัยพบว่า

๑. ระดับความระดับความคิดเห็นของประชาชนในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลก้อ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ($\bar{X}=3.89$) และเมื่อจำแนกเป็นรายด้านแล้วพบว่า ระดับความคิดเห็นของประชาชนในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลก้อ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน อยู่ในระดับมากทุกด้าน ๑).ด้านหลักนิติธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=3.89$) ๒) ด้านหลักคุณธรรม โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=3.66$) ๓) ด้านหลักความโปร่งใส โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=3.65$) ๔) ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}=3.83$)

* นิสิตปริญญาโท หลักสูตรพุทธศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชารัฐประศาสนศาสตร์ มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย.

** อาจารย์ที่ปรึกษา

๕) ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($X=๔.๓๖$) ๖) ด้านหลักความคุ้มค่า โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($X=๔.๑๑$)

๒. ผลการทดสอบสมมติฐาน พบว่า ปัจจัยส่วนบุคคล ได้แก่ เพศ อายุ ระดับการศึกษา และอาชีพ มีระดับความคิดเห็นของประชาชนในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาล ตำบลก้อ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน แตกต่างกัน ส่วนปัจจัยด้านรายได้ต่อเดือนมีความคิดเห็นไม่แตกต่างกัน

๓. ปัญหาอุปสรรคและข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลก้อ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูนพบว่า ด้านหลักนิติธรรม ยังขาดความรู้ ความเข้าใจด้านกฎหมายและไม่มีการประชาสัมพันธ์อย่างทั่วถึง มีการจัดสรรงบประมาณไม่เหมาะสมกับความจำเป็นเร่งด่วน ด้านหลักคุณธรรม เกี่ยวกับควรจะมีการจัดอบรมด้านข้อกฎหมาย ระเบียบต่างๆ ด้านหลักความโปร่งใส เกี่ยวกับประชาชนไม่ได้มีส่วนร่วมตรวจสอบควรและแจ้งข้อมูลข่าวสารให้ประชาชนได้รับทราบ หลักการมีส่วนร่วม ควรจัดให้มีการประชุมหมู่บ้านและแจ้งข่าวสารข้อมูลการให้ทราบล่วงหน้าก่อนดำเนินการ หลักความรับผิดชอบ ควรมีการเสริมสร้างจิตสำนึกในสิทธิ หน้าที่และยอมรับผลจากการกระทำของตนให้แก่บุคลากร หลักความคุ้มค่า ใช้ทรัพยากรไม่คุ้มค่าและอยากให้ใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

๔. ผลการศึกษาเชิงคุณภาพ พบว่า ผู้ให้ข้อมูลสำคัญส่วนใหญ่เน้นการตรากฎหมาย กฎข้อบังคับและระเบียบต่างๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของสังคมและสังคมนิยมยอมรับปฏิบัติตามกฎหมาย ปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคม มีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย สร้างการมีส่วนร่วมระหว่างเทศบาลกับประชาชน การรับฟังความคิดเห็น การมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ และการแก้ปัญหาาร่วมกันของประชาชน เปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็นและร่วมพิจารณา ตระหนักในหน้าที่จิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อชุมชน บริหารจัดการ และใช้ทรัพยากรต่างๆ ในการดำเนินงานอย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม

ดังนั้น เทศบาลตำบลก้อ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน ควรส่งเสริมการเรียนรู้และปลูกฝังเรื่อง การปฏิบัติงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลทั้ง ๖ ด้าน อย่างเคร่งครัด เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา ราษฎรในพื้นที่และชุมชนควรกำหนดนโยบายอย่างชัดเจน เป็นลายลักษณ์อักษรให้ทุกคนได้รับทราบและถือปฏิบัติมีกระบวนการตรวจสอบได้ ควรเปิดโอกาสให้บุคลากรในองค์กร ได้มีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกัน ในโครงการต่างๆ และควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ให้กับชุมชน หรือบุคลากรและประชาชนในตำบลก้อ ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชน หรือประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรมต่างๆในชุมชนเพิ่มขึ้น และรณรงค์ให้ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานองค์กรสร้างจิตสำนึกให้กับบุคลากรทุกคน ให้ตระหนักถึงการปฏิบัติงาน และการใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดโดยการประยุกต์ใช้ตามหลักการและแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงทั้งในองค์กรและชุมชน

คำสำคัญ: การบริหาร, , ธรรมาภิบาล

Abstract

The purposes of this study were 1) to examine the opinion of people in administration according to good governance of Koh sub-district municipality, Li district, Lamphun province. 2) to compare the opinion of people towards administration according to good governance of Koh sub-district municipality, Li district, Lamphun province. 3) to investigate the problems and suggestions towards administration according to good governance of Koh sub-district municipality, Li district, Lamphun province. 4) to explore the administration guidelines according to good governance of Koh sub-district municipality, Li district, Lamphun province. The study was a mixed method research by quantitative research that was survey research. The samples used in this study were 335 people who live in Koh sub-district municipality, Li district, Lamphun province by simple random sampling and qualitative research by using in-depth interview and the key informants. Data was collected by the questionnaire and the interview and the analysis of data have been done by frequency, percentage, mean and standard deviation, in the case of two groups of independent variable and F-test by one way analysis for variance (One-way ANOVA), were analyzed using content analysis (Content Analysis Technique).

The findings of this research as follows:

1. The opinion level of people towards administration according to good governance of Koh sub-district municipality, Li district, Lamphun province was overall at high level ($\bar{X}$ = 3.89). When considering in each aspect, it was found that opinion level of people towards administration according to good governance of Koh sub-district municipality, Li district, Lamphun province was at high level in all aspects. 1) the rule of law was overall at the high level ($\bar{X}$ = 3.39). 2) the morality was overall at high level ($\bar{X}$ = 3.66). 3) the transparency was overall at high level ($\bar{X}$ = 3.65). 4) the participation was overall at high level ($\bar{X}$ = 3.37). 5) the responsibility was overall at high level ($\bar{X}$ = 4.36). 6) the worthiness was overall at high level ($\bar{X}$ = 4.11).

2. The result of testing the hypothesis was found that personal factors, including gender, age, and education found that the opinion of people towards administration according to good governance of Koh sub-district municipality, Li district, Lamphun province were different opinion and the income per month factor was not different.

3. The problems and the suggestions towards administration according to good governance of Koh sub-district municipality, Li district, Lamphun province were found that the rule of law still lack of knowledge, understanding about the law, no public relations thoroughly, inappropriate budgeting with need or urgent. The

morality should be training for the law, various regulations. The transparency about people who did not participate in checking and informing information to people. the participation should provide the village community and informing information before proceeding. The responsibility should promote conscious mind in the right, duty, accept the result of self-action on the personnel, the worthiness, resource use was not value and the using concept of sufficiency economy.

4. The result of qualitative study found that the key of informant, most of them were emphasized the laws, the rules and the regulations, up to date and accepted from society and law-abiding. Practice is a good model of society, loyalty, sincere, diligent, discipline and to make the participation between municipality and people with opportunity for all to comment and consideration, the awareness to duties and responsibilities to communities, management and various resource uses in proceeding appropriately for maximizing the common interest.

Therefore, Koh sub-district municipality, Li district, Lamphun province should promote the learning and cultivate the working by using good governance in six aspects strictly, the good example to followers, people in the area and community, making the policy clearly. There should set the writing form for everyone can get to know and perform and process can be checked. There should open opportunity to personnel organization for participation in Collaboration projects and there should provide information to community or personnel and people in Koh sub-district. There should be public relations to community or local people. There was the participation of development in community activities more and more. And the promoting the good governance in management of organization awareness to all personnels, realize to working and the use of resources worthily and high benefit by applying the principles and sufficiency Economy both organization and community.

Keyword: THE ADMINISTRATION, GOOD GOVERNANCE

๑. บทนำ

ระบอบการปกครองโดยรัฐธรรมนูญของประเทศไทย เป้าหมายเพื่อสถาปนาระบอบประชาธิปไตยอันมีพระมหากษัตริย์เป็นประมุขเป็นหลักในการปกครองประเทศ เมื่อคณะราษฎรทำการเปลี่ยนแปลงการปกครองได้สำเร็จแล้ว ก็มีการประกาศใช้พระราชบัญญัติธรรมนูญการปกครองแผ่นดินสยามชั่วคราว ปีพุทธศักราช ๒๔๗๕ ซึ่งอาจถือได้ว่าเป็นรัฐธรรมนูญฉบับแรกแม้จะเป็นกฎหมายที่ใช้ชั่วคราวก็ตาม และหลังจากนั้นประเทศไทย ก็ปกครองโดยมีรัฐธรรมนูญเป็นหลักมาโดยตลอดแม้จะมีการยุบเลิกรัฐธรรมนูญบ้างก็เป็นการชั่วคราวชั่วคราว ในที่สุดก็จะต้องมีรัฐธรรมนูญฉบับใหม่ขึ้นมาทดแทนเสมอไป คงกล่าวได้ว่าการปกครองของไทยนั้นพยายามที่จะยึดหลักการปกครองโดยกฎหมาย คือ ให้มีบทบัญญัติ กฎเกณฑ์ กติกาที่แน่นอนเป็นแนวทางในการปกครองประเทศ

และ การปกครองท้องถิ่น คือ รากฐานของการปกครองระบอบประชาธิปไตย (Basic Democracy) เพราะการปกครองท้องถิ่นจะเป็นสถาบัน ฝึกสอนการเมืองการปกครองให้แก่ประชาชน^๑ นอกจากนี้ การปกครองท้องถิ่นยังเป็นการแบ่งเบาภาระในการจัดทำบริการของส่วนกลาง ช่วยสร้างสำนึกในหมู่ประชาชนให้รักท้องถิ่น และร่วมมือกันในการพัฒนาท้องถิ่นให้เจริญก้าวหน้า^๒ องค์การปกครองส่วนท้องถิ่นจัดตั้งตามพระราชบัญญัติสภาตำบลและองค์การบริหารส่วนตำบล พุทธศักราช ๒๕๓๗ มีฐานะเป็นนิติบุคคล ซึ่งอยู่ในกำกับดูแลของรัฐ ถือเป็นกระจายอำนาจจากส่วนกลาง เพื่อให้ประชาชนได้มีการปกครองตามความต้องการของท้องถิ่น^๓ ซึ่งการตระหนักถึงความสำคัญดังกล่าว แสดงให้เห็นถึงศักยภาพการบริหารประเทศ เพราะการกระจายอำนาจการบริหารสู่ท้องถิ่น เปรียบเสมือนการกระจายอำนาจสู่ประชาชน และองค์การบริหารส่วนตำบลนั้นเป็นองค์การระดับรากหญ้าซึ่งใกล้ชิดกับประชาชนมากที่สุด มีศักยภาพในการให้บริการสาธารณะ แก้ไขปัญหาความเดือดร้อน และตอบสนองความต้องการของประชาชนได้อย่างแท้จริง^๔

การบริหารงานราชการส่วนท้องถิ่นของตำบลก้อ ได้เริ่มตั้งแต่ ปี พ.ศ. ๒๕๓๗ ซึ่งในขณะนั้นยังเป็นสภาตำบลก้อ โดยการแต่งตั้ง กำนัน ผู้ใหญ่บ้านและสมาชิกจากหมู่บ้านๆ ละ ๑ คน เข้ามาบริหารจัดการในรูปแบบของสภาตำบล และประสบปัญหาในเรื่องการบริหารจัดการมากมาย ต่อมาได้ยกฐานะเป็นองค์การบริหารส่วนตำบลก้อ เมื่อวันที่ ๑๔ ธันวาคม ๒๕๔๓ โดยผู้บริหารมาจากการเลือกตั้ง เริ่มมีการบริหารจัดการดีขึ้นและได้ยกฐานะจากองค์การบริหารส่วนตำบลก้อ เป็นเทศบาลตำบลก้อ เมื่อวันที่ ๒๐ กันยายน ๒๕๔๗ พื้นที่ตำบลก้อ ในภาพรวมต้องการพัฒนาอีกหลายด้าน จึงมีโครงการต่างๆ เพื่อพัฒนาชุมชนจำนวนมากในแต่ละปี และอาจเกิดความผิดพลาดในการบริหารโครงการได้ และอาจไม่เป็นไปตามหลักธรรมาภิบาลอีกด้วย

ดังนั้น ข้าพเจ้าในฐานะผู้วิจัย และเป็นประชาชนที่อาศัยอยู่ในเขตเทศบาลตำบลก้อ จึงมีความสนใจที่จะศึกษาวิจัยเรื่องการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลก้อ อำเภอฝาง จังหวัดลำพูน เพื่อก่อให้เกิดองค์ความรู้ใหม่ในการพัฒนา และสอดคล้องกับหลักธรรมาภิบาลหรือการบริหารกิจการบ้านเมืองและสังคมที่ดี (Good Governance) เป็นแนวทางสำคัญในการจัดระเบียบให้สังคม ทั้งภาครัฐ ภาคธุรกิจเอกชน และภาคประชาชน จะทำให้สังคม มีความยุติธรรม มีความโปร่งใส และสร้างการมีส่วนร่วม อันเป็นคุณลักษณะสำคัญของศักดิ์ศรี ความเป็นมนุษย์ และการปกครองแบบประชาธิปไตย ซึ่งเป็นหลักที่ให้อำนาจอยู่ร่วมกันอย่าง สงบสุข มีความรู้รักสามัคคีและรวมกันเป็นพลังก่อให้เกิดการพัฒนาอย่างยั่งยืนเป็นการ เสริมสร้างความเข้มแข็งหรือสร้างภูมิคุ้มกันแก่ประเทศ เพื่อบรรเทาป้องกันหรือแก้ไข เยียวยา ภาวะวิกฤต ภัยอันตรายที่หากจะมีมาในอนาคต คือหลักนิติ

^๑ สนิท สุษะใหญ่, **ประวัติรูปแบบความเป็นมาของเทศบาล**, (กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช ๒๕๔๙), หน้า ๑๓.

^๒ ธนรัชต์ คล้ายมณี, “รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการเมืองพัทยา”, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๔๙), หน้า ๔-๕.

^๓ สุพจน์ เจริญข้า, “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลปางมะค่า อำเภอลำปางบุรี จังหวัดกำแพงเพชร”, **วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔), หน้า ๓.

^๔ จตุพร ผ่องสุข, “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่างอำเภอหนองพอกจังหวัดร้อยเอ็ด”, **วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต**, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๐), หน้า ๒.

ธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า เพื่อให้สอดคล้องกับธรรมาภิบาล^๕

การบริหารจัดการที่ดีจำเป็นต้องมีหลักยึดเหนี่ยว “จากหลักธรรมทางพระพุทธศาสนา ให้ผู้บริหารและประชาคมท้องถิ่น” ควรมีหลักธรรมเป็นเครื่องยึดเหนี่ยวน้ำใจของผู้อื่น ผู้ใกล้ชิด เอื้อเฟื้อ เกื้อกูล หรือเป็นหลักการสงเคราะห์ซึ่งกันและกัน เหตุผลเพราะเทศบาลตำบลก้อนั้นมีมาตรฐานในการบริหารจัดการทรัพยากรในเขตเทศบาลอันนำมาซึ่งความสุขของประชาชนในเขตเทศบาล การมีคุณธรรมและจริยธรรมของฝ่ายบริหาร รวมทั้งการแก้ไขปัญหาความยากจนให้ประชาชนมีรายได้ โดยให้ทุกชุมชนรวมกลุ่มกันทำสินค้าตามที่ตนเองถนัดในแต่ละท้องถิ่น แล้วจัดการมีสิ่งแวดล้อมให้น่าอยู่โดยไม่ทำลายแต่สร้างสรรค์ ในการดำรงชีพที่ดี มีคุณภาพ และเศรษฐกิจมีความรุ่งเรือง ประโยชน์ที่ได้รับ คือ ประชาชนมีงานทำและมีรายได้ที่เกิดจากการนำวัสดุในหมู่บ้านที่มีอยู่มากของแต่ละหมู่บ้านมาเพิ่มมูลค่า ทำให้ชีวิตความเป็นอยู่ของประชาชนในเขตเทศบาลก้อดีขึ้น เมื่อมีงานมีเงินประชาชนก็มีความสุข ยิ่งรวมถึงการรณรงค์ให้ประชาชนร่วมกันเชิดชูและสืบสารพระพุทธศาสนา ทำให้ประชาชนเลื่อมใสศรัทธา และปฏิบัติตามหลักศีลธรรมอันดีงาม ทำให้มีคุณธรรม จริยธรรม การนำเอาหลักธรรมาภิบาลมาประยุกต์ใช้ในการบริหารงาน เมื่อผู้วิจัยได้ทำการวิจัยเป็นที่เรียบร้อยแล้ว ผู้วิจัยก็จะดำเนินการทำเอกสารเผยแพร่ผลการวิจัยไปยังเทศบาลตำบลก้อ และเทศบาลอื่นๆที่มีความสนใจต่อไป^๖

๒. วัตถุประสงค์ของการวิจัย

๑. เพื่อศึกษาระดับความคิดเห็นของประชาชนในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลก้อ อำเภอฝาง จังหวัดลำพูน
๒. เพื่อเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลก้อ อำเภอฝาง จังหวัดลำพูน จำแนกตามปัจจัยส่วนบุคคล
๓. เพื่อศึกษาปัญหา อุปสรรค และข้อเสนอแนะ เกี่ยวกับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลก้อ อำเภอฝาง จังหวัดลำพูน
๔. เพื่อศึกษาแนวทางการบริหารงาน ตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลก้อ อำเภอฝาง จังหวัดลำพูน

๓. วิธีดำเนินการวิจัย

๓.๑. ขอบเขตของการวิจัย

๑) ขอบเขตด้านเนื้อหา

ผู้วิจัยมุ่งศึกษาขอบเขตของเนื้อหาครอบคลุมแนวคิดการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลก้อ อำเภอฝาง จังหวัดลำพูน โดยใช้หลักเกณฑ์และวิธีการของระเบียบบริหารราชการที่ตี พ.ศ. ๒๕๕๒ ประกอบด้วยหลักธรรมาภิบาล ๖ ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

^๕ บุษบง ชัยเจริญวัฒน์ และบุญมี ลิ้, “ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล”, รายงานการวิจัย, (กรุงเทพมหานคร : ศุภสภาลาดพร้าว, ๒๕๕๔), หน้า ๔๗.

^๖ เทศบาลตำบลก้อ, ยุทธศาสตร์และแนวทางในการพัฒนา ๓ ปี, (ลำพูน : ๒๕๕๕), หน้า ๑๙.

๒) ขอบเขตด้านตัวแปร

ประกอบด้วย ตัวแปรต้น และตัวแปรตาม ซึ่งมีรายละเอียด ดังนี้

๑) ตัวแปรต้น (Independent Variables) ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้

๒) ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ความคิดเห็นของประชาชนการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลก้อ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน ซึ่งประกอบด้วยหลักธรรมาภิบาล ๖ ประการ คือ หลักนิติธรรม หลักคุณธรรม หลักความโปร่งใส หลักการมีส่วนร่วม หลักความรับผิดชอบ และหลักความคุ้มค่า

๓) ขอบเขตด้านประชากร

ประชากรที่ใช้ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ ประชาชนที่มีอายุ ๑๘ ปีขึ้นไป และอยู่ในเขตเทศบาลตำบลก้อ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน จำนวน ๒,๔๕๑ คน

๔) ขอบเขตด้านพื้นที่

พื้นที่ในการวิจัยครั้งนี้ ได้แก่ พื้นที่ตำบลก้อ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน ซึ่งเป็นเขตรับผิดชอบของเทศบาลตำบลก้อ จำนวน ๔ หมู่บ้าน

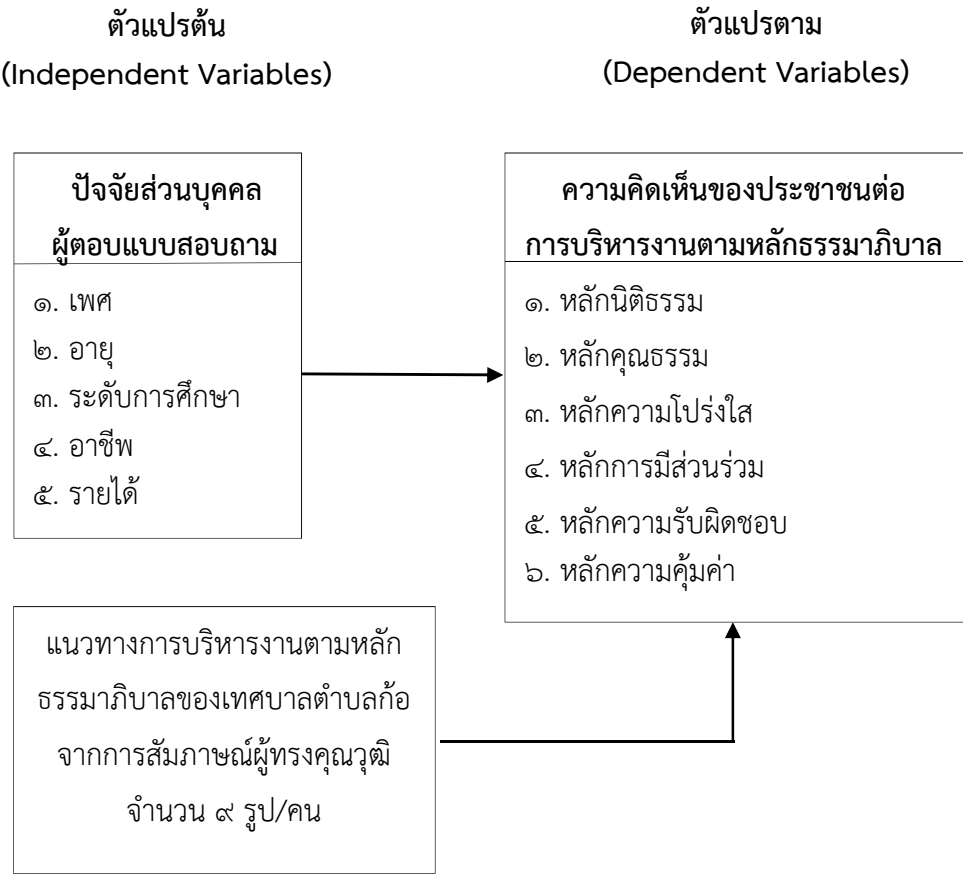
๕) ขอบเขตด้านระยะเวลา

ระยะเวลาที่ใช้ในการศึกษาวิจัยเริ่มตั้งแต่ สิงหาคม ๒๕๕๘ – กุมภาพันธ์ ๒๕๕๙

๓.๒ กรอบแนวคิดในการวิจัย

๑) ตัวแปรต้น (Independent Variables) ได้แก่ ปัจจัยส่วนบุคคล ประกอบด้วย เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้

๒) ตัวแปรตาม (Dependent Variables) ได้แก่ ความคิดเห็นของประชาชนที่มีต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลก้อ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน ใน ๖ ด้าน ประกอบด้วย ด้านประกอบด้วย ๑.หลักนิติธรรม ๒.หลักคุณธรรม ๓.หลักความโปร่งใส ๔.หลักการมีส่วนร่วม ๕.หลักความรับผิดชอบ ๖.หลักความคุ้มค่า

แผนภาพที่ ๑ แสดงกรอบแนวคิดในการ

๓.๓ รูปแบบการวิจัย ผู้วิจัยได้ใช้การวิจัยแบบผสม (Mixed Methods) โดยใช้ระเบียบวิธีเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการแจกแบบสอบถาม (Question) กับกลุ่มประชากรที่ได้กำหนดไว้และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) ด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview)

๓.๔ ประชากรและกลุ่มตัวอย่าง

หมู่บ้าน	จำนวนประชากร (คน)	กลุ่มตัวอย่าง (คน)
๑. บ้านก้อทุ่ง	๓๒๙	๑๐๐
๒. บ้านก้อหนอง	๔๑๘	๕๗
๓. บ้านก้อจอก	๕๗๐	๗๘
๔. บ้านก้อท่า	๗๓๔	๑๐๐
รวม	๒,๔๕๑	๓๓๕

ตารางที่ ๑ แสดงการกำหนดที่เป็นกลุ่มตัวอย่าง

๓.๕ หาความเชื่อมั่นของเครื่องมือ ทำแบบสอบถามที่ได้แก้ไขไปแล้วทดลองใช้ (Try Out) กับประชาชนที่ไม่ใช่กลุ่มตัวอย่างในการวิจัยจำนวน ๓๐ คนที่เขตเทศบาลตำบลแม่ลาน จังหวัดลำพูน เพื่อหาค่าความเชื่อมั่นด้วยวิธีการหาค่าสัมประสิทธิ์ แอลฟา (Alpha Coefficient) ตามวิธีการของครอนบาค (Cronbach) ซึ่งได้ค่าความเชื่อมั่นทั้งฉบับเท่ากับ ๐.๘๐๒

๔. สรุปผลการวิจัย

ปัจจัยส่วนบุคคล

เพศ พบว่า ผู้ตอบแบบสอบถาม ส่วนใหญ่เป็นเพศชาย ๑๗๐ คน คิดเป็นร้อยละ ๕๐.๗ และเป็นเพศหญิง ๑๖๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๓

อายุ พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลก้อ อำเภอลี่ จังหวัดลำพูน ส่วนใหญ่มีอายุอยู่ที่ ๓๖ - ๔๕ ปี คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๖ รองลงมา อายุ ๔๖ - ๕๕ ปีขึ้นไป คิดเป็นร้อยละ ๒๑.๕ และอายุ ๑๘-๒๕ ปี มีจำนวนน้อยที่สุด คิดเป็นร้อยละ ๗.๘

ระดับการศึกษา พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลก้อ อำเภอลี่ จังหวัดลำพูน ส่วนใหญ่ มีระดับการศึกษาอยู่ในระดับ มัธยมศึกษาตอนปลาย/ปวช. จำนวน ๑๔๓ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๒.๗ รองลงมาคือ มัธยมศึกษาตอนต้น จำนวน ๑๑๐ คน คิดเป็น ร้อยละ ๓๒.๘ และผู้ตอบแบบสอบถาม น้อยที่สุด ระดับสูงกว่าระดับปริญญาตรี จำนวน ๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๒

อาชีพ พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลก้อ อำเภอลี่ จังหวัดลำพูน ส่วนใหญ่มีอาชีพ รับจ้าง จำนวน ๑๐๔ คน คิดเป็นร้อยละ ๓๑.๐ รองลงมามีอาชีพกสิกรรม/เกษตร จำนวน ๙๖ คน คิดเป็นร้อยละ ๒๘.๗ และน้อยที่สุดคือ นักเรียน/นักศึกษา จำนวน ๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๑.๕

รายได้ต่อเดือน พบว่า ประชาชนในเขตเทศบาลตำบลก้อ อำเภอลี่ จังหวัดลำพูน ส่วนใหญ่มีรายได้ ๑๐,๐๐๑-๑๕,๐๐๐ บาท จำนวน ๑๖๕ คน คิดเป็นร้อยละ ๔๙.๓ รองลงมาคือ รายได้ตั้งแต่ น้อยกว่า ๑๐,๐๐๐ บาท คิดเป็นร้อยละ ๒๖.๓ และผู้ตอบแบบสอบถามน้อยที่สุด รายได้ สูงกว่า ๒๐,๐๐๑ บาทขึ้นไป จำนวน ๑๑ คิดเป็นร้อยละ ๓.๓

ผลการวิเคราะห์ข้อมูลการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลก้อ อำเภอลี่ จังหวัดลำพูน พบว่าประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาล ตำบลก้อ อำเภอลี่ จังหวัดลำพูน โดยรวมอยู่ในระดับ มาก โดยมี ค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =๓.๘๙, S.D.=๐.๓๓๕) เมื่อพิจารณารายด้าน พบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลัก ธรรมาภิบาลของ เทศบาลตำบลก้อ อำเภอลี่ จังหวัดลำพูน ในด้านหลักความรับผิดชอบ อยู่ในลำดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =๔.๓๖, S.D.=๐.๔๓๓) รองลงมาคือด้านหลักความคุ้มค่า ($\bar{X}$ =๔.๑๑, S.D.=๐.๔๖๓) และด้าน หลักความโปร่งใส อยู่ในลำดับน้อยที่สุด ($\bar{X}$ =๓.๖๕, S.D.=๐.๕๗๘) เมื่อพิจารณารายด้านสรุปได้ดังนี้

ด้านหลักนิติธรรม โดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($\bar{X}$ =๓.๗๙, S.D.=๐.๖๑๕) และ เมื่อพิจารณาในแต่ละข้อแล้วพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ของเทศบาลตำบลก้อ อำเภอลี่ จังหวัดลำพูน ในข้อออกกฎระเบียบ คำนึงถึงสิทธิหน้าที่ของ ประชาชน โดยมีการ ประชาสัมพันธ์ให้ ประชาชนทราบโดยทั่วถึง อยู่ในลำดับมากที่สุด ($\bar{X}$ =๔.๓๙, S.D.=๐.๗๓๐) รองลงมาคือการบริหารงานของเทศบาล ปฏิบัติงานเป็นไปตามกฎเกณฑ์กฎระเบียบ ข้อบังคับ โดยไม่ขัดต่อหลักการ อย่างชัดเจน ($\bar{X}$ =๓.๙๙, S.D.=๐.๗๐๗) และเปิดโอกาสให้ประชาชน

เสนอข้อร้องเรียน พร้อมดำเนินการเพื่อปรับปรุงแก้ไข อย่างชัดเจนอยู่ในลำดับน้อยที่สุด ($X=๓.๕๐$, $S.D.=๑.๐๐๖$)

ด้านหลักคุณธรรม โดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($X=๓.๖๖$, $S.D.=๐.๖๑๐$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละข้อแล้วพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลก้อ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน ในข้อไม่ละเว้นหน้าที่ของตนเอง ตั้งใจทำงานโดยจิตสำนึกอย่างเป็นธรรมชาติจนสม่ำเสมอ อยู่ในลำดับมากที่สุด ($X=๔.๐๒$, $S.D.=๐.๙๑๒$) รองลงมาคือเทศบาลปฏิบัติงานเป็นแบบอย่าง โดยมีการรณรงค์ให้ ประชาชนปฏิบัติศีล ๕ อย่างสม่ำเสมอ ($X=๓.๘๖$, $S.D.=๐.๘๖๗$) และการปฏิบัติงานเป็นไปโดยยึดหลักคุณธรรม จริยธรรม อันดีงาม ด้วยความเที่ยงธรรม ชัดเจนสม่ำเสมอ อยู่ในลำดับน้อยที่สุด ($X=๓.๓๐$, $S.D.=๑.๐๓๙$)

ด้านหลักความโปร่งใส โดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($X=๓.๖๕$, $S.D.=๐.๕๗๘$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละข้อแล้วพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลก้อ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน ในข้อแสดงความพร้อมรับการตรวจสอบจากทุกภาคส่วน อย่างชัดเจน อยู่ในลำดับมากที่สุด ($X=๔.๑๕$, $S.D.=๐.๘๓๑$) รองลงมาคือบริหารงานด้วยความมุ่งมั่น ในหน้าที่โดยยึดประโยชน์ส่วนรวมเป็นที่ตั้งด้วยความโปร่งใสชัดเจน ($X=๓.๗๙$, $S.D.=๐.๘๙๐$) และการบริหารงานโดยเปิดโอกาสให้ประชาชน มีส่วนร่วมตรวจสอบการทำงาน อย่างชัดเจน อยู่ในลำดับน้อยที่สุด ($X=๓.๒๖$, $S.D.=๑.๑๗๖$)

ด้านหลักการมีส่วนร่วม โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($X=๓.๗๓$, $S.D.=๐.๖๘๗$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละข้อแล้วพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลก้อ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน ในข้อเทศบาลทำประชาพิจารณ์ ประเมินผลงาน, ข้อคิดเห็นประชาชน อย่างชัดเจน อยู่ในลำดับมากที่สุด ($X=๓.๙๗$, $S.D.=๐.๘๙๗$) รองลงมาคือการวางแผนปฏิบัติงานโดยเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ อย่างชัดเจน ($X=๓.๙๗$, $S.D.=๐.๗๗๙$) และการปฏิบัติงานด้วยความซื่อสัตย์ เที่ยงธรรม พร้อมรับข้อร้องเรียนต่างๆ โดยให้ประชาชนเข้าร่วมตรวจสอบ อยู่ในลำดับน้อยที่สุด ($X=๓.๔๓$, $S.D.=๑.๓๖๗$)

ด้านหลักความรับผิดชอบ โดยรวมอยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($X=๔.๓๖$, $S.D.=๐.๔๓๓$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละข้อแล้วพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลก้อ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน ในข้อเทศบาลบริหารงานโดยเปิดโอกาสให้พนักงานทุกระดับเข้าไปมีบทบาทด้วยความเสมอภาค อย่างชัดเจน อยู่ในลำดับมากที่สุด ($X=๔.๖๔$, $S.D.=๐.๕๘๘$) รองลงมาคือเทศบาลพร้อมรับผิดชอบการปฏิบัติหน้าที่โดยเปิดโอกาสให้ประชาชนตรวจสอบ อย่างชัดเจน ($X=๔.๖๔$, $S.D.=๐.๕๖๖$) และการปฏิบัติงานเป็นไปตามที่ตกลงไว้ด้วยสำนึกในหน้าที่ ที่พึงกระทำอย่างชัดเจนอยู่ในลำดับน้อยที่สุด ($X=๓.๘๗$, $S.D.=๐.๙๑๑$)

ด้านหลักความคุ้มค่า โดยรวม อยู่ในระดับมาก โดยมีค่าเฉลี่ย ($X=๔.๑๑$, $S.D.=๐.๔๖๓$) และเมื่อพิจารณาในแต่ละข้อแล้วพบว่า ประชาชนมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลก้อ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูนในข้อการบริหารงานโดยคำนึงถึงทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์มากที่สุด อย่างชัดเจน อยู่ในลำดับมากที่สุด ($X=๔.๖๕$, $S.D.=๐.๔๗๖$)

รองลงมาคือการบริหารงานโดยใช้บุคลากรให้เหมาะสมกับงาน ตามความถนัด อย่างชัดเจนคุ่มค่า ($\bar{X}=๔.๔๗$, $S.D.=๐.๖๒๗$) และการบริหารงานโดยปลูกจิตสำนึกให้ใช้ทรัพยากรของเทศบาลอย่างรู้คุณค่า อยู่ในลำดับน้อยที่สุด ($\bar{X}=๓.๗๒$, $S.D.=๑.๒๖๘$)

ผลการวิเคราะห์สมมติฐานการวิจัย

สมมติฐานที่ ๑ การเปรียบเทียบความคิดเห็นของประชาชนต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลก้อ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน จำแนกตามเพศ ได้แก่ ชาย จำนวน ๑๗๐ คน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๘๖ และหญิง จำนวน ๑๖๕ คน มีค่าเฉลี่ยเท่ากับ ๓.๙๒ ด้วยวิธีการทดสอบค่าที (t-test) พบว่าแตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๒ ประชาชนที่มีอายุต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลก้อ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน มีอายุต่างกัน ๖ ระดับ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ มีระดับความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลก้อ แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

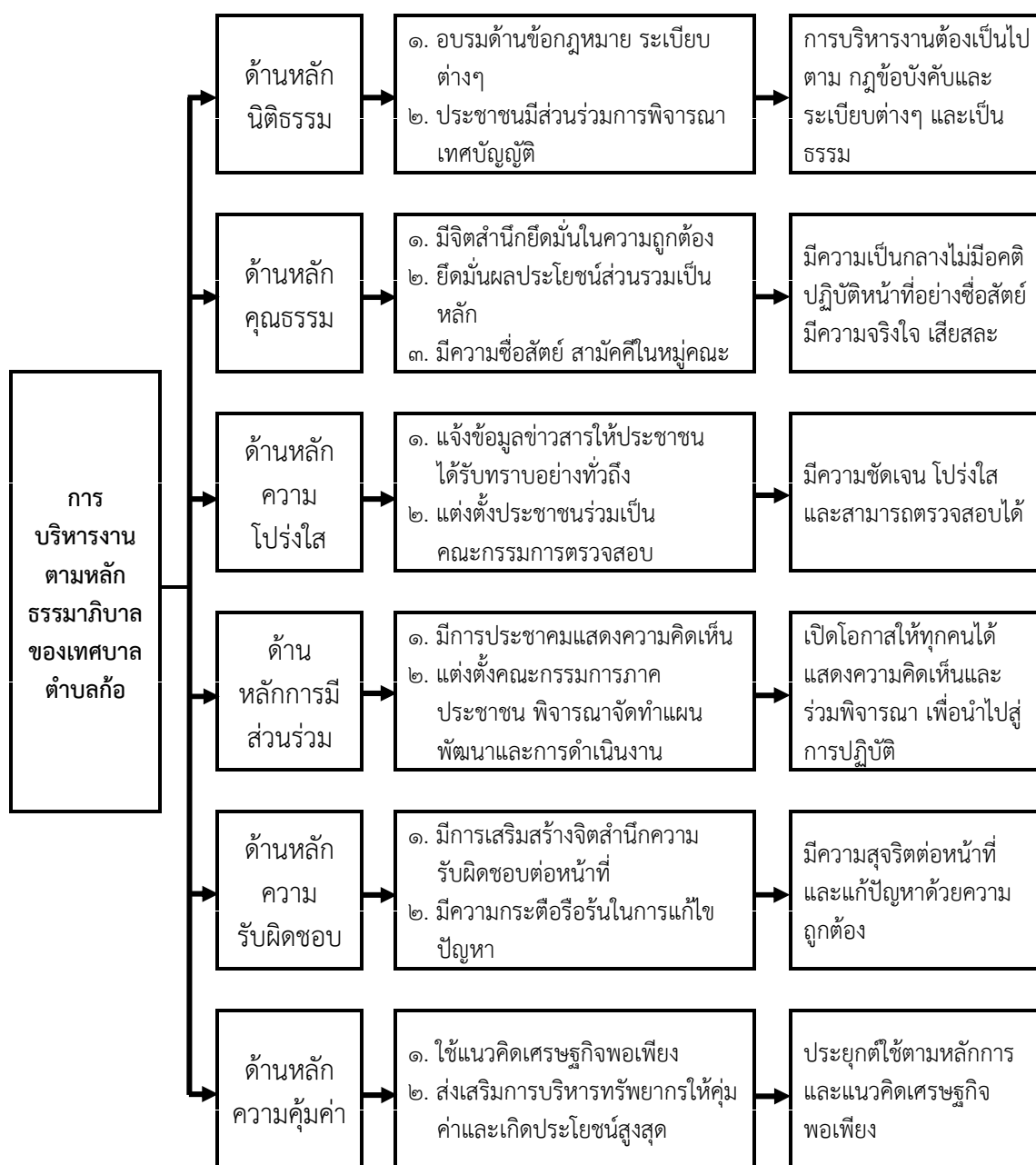
สมมติฐานที่ ๓ ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลก้อ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน มีระดับการศึกษาต่างกัน ๖ ระดับ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๕ มีระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลก้อ แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๔ ประชาชนที่มีระดับการศึกษาต่างกัน มีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลก้อ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน มีระดับอาชีพต่างกัน ๗ ระดับ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ ๐.๐๑ มีระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลก้อ แตกต่างกัน จึงยอมรับสมมติฐานที่ตั้งไว้

สมมติฐานที่ ๕ ประชาชนที่มีระดับรายได้ต่อเดือน ต่างกันมีความคิดเห็นต่อการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลก้อ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน มีระดับรายได้ต่อเดือนต่างกัน ๔ ระดับ พบว่า ประชาชนที่มีอายุต่างกัน มีระดับการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลก้อ ไม่แตกต่างกัน จึงปฏิเสธสมมติฐานที่ตั้งไว้

สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัย

จากผลการวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลก้อ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน ด้วยวิธีวิจัยแบบผสมผสานอย่าง (Mixed Method) โดยใช้ระเบียบวิธีเชิงปริมาณ (Quantitative Research) โดยการเก็บข้อมูลโดยวิธีการแจกแบบสอบถามกับกลุ่มตัวอย่างที่กำหนดไว้ และการวิจัยเชิงคุณภาพ (Qualitative Research) โดยการเก็บรวบรวมข้อมูลด้วยวิธีการสัมภาษณ์เชิงลึก (In depth Interview) ดังแผนภาพที่ ๒

แผนภาพที่ ๒ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล
ของเทศบาลตำบลก้อ อำเภอสี จังหวัดลำพูน

จากแผนภาพที่ ๒ สรุปองค์ความรู้ที่ได้รับจากการศึกษาวิจัย สามารถสรุปได้ว่าการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลก้อ อำเภอสี จังหวัดลำพูน ซึ่งโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก เป็นการบ่งชี้ถึงการบริหารงานที่มีประสิทธิภาพในระดับหนึ่ง ซึ่งก่อนหน้านี้อาจจะยังไม่มี การนำหลักพุทธธรรมมาประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานของบุคลากร ถ้าหากมีการนำหลักพุทธธรรมมา ประยุกต์ใช้กับการปฏิบัติงานแล้ว ย่อมจะก่อให้เกิดการเพิ่มประสิทธิภาพในการปฏิบัติงานให้ดียิ่งขึ้น

จากการศึกษาวิจัยแล้ว สามารถบ่งชี้ได้ถึงแนวทางในการพัฒนาการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาล ซึ่งสามารถสรุปเป็นองค์ความรู้ที่ได้รับจากการวิจัยในหลักต่างๆ ดังนี้

หลักนิติธรรม มีแนวทางในการบริหารงาน คือการตรากฎหมาย กฎข้อบังคับและระเบียบต่างๆ ให้ทันสมัยและเป็นธรรมเป็นที่ยอมรับของสังคมและสังคมนิยมยอมรับปฏิบัติตามกฎหมาย กฎข้อบังคับเหล่านั้น โดยถือว่าเป็นการปกครองภายใต้กฎหมาย มิใช่ตามอำเภอใจหรืออำนาจของบุคคลใดบุคคลหนึ่ง ประชาชนยังขาดความรู้ความเข้าใจข้อบังคับหรือเทศบัญญัติการบริหารงานของเทศบาล ซึ่งไม่มีการแจ้งประชาสัมพันธ์เกี่ยวกับข้อบังคับกฎระเบียบที่ชัดเจนอย่างเท่าที่ควร การประชาสัมพันธ์ข่าวสารเกี่ยวกับเทศบัญญัติและข้อกฎหมายให้ประชาชนได้รับทราบยังไม่ทั่วถึง จากการศึกษวิจัย พบว่า โดยภาพรวมในด้านนิติธรรมอยู่ในระดับมาก ซึ่งความคิดเห็นของประชาชนให้ความสนใจในการออกกฎระเบียบ ข้อบังคับ โดยมีการประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนทราบโดยทั่วถึง และการปฏิรูป กฎระเบียบ ข้อบังคับให้เหมาะสมสอดคล้องกับเหตุการณ์ปัจจุบันได้อย่างชัดเจน และสอดคล้องกับคำกล่าวของผู้ให้ข้อมูลที่ว่า การประชาสัมพันธ์ต้องให้ประชาชนได้ทราบและทั่วถึง ให้เป็นระบบ ต้องปฏิบัติตามกฎเกณฑ์กฎระเบียบ ข้อบังคับต่างๆ ประชาชนยังมีความเข้าใจในการดำเนินงาน ก็ควรจัดฝึกอบรมให้กับ ในการบริหารงานต่างๆ โดยยึดหลักนิติธรรมนี้ จะทำให้การดำเนินงานเพื่อประโยชน์แก่ชุมชน ได้อย่างชัดเจนถูกต้องและสามารถตรวจสอบได้

หลักคุณธรรม มีแนวทางในการบริหารงาน คือ การยึดมั่นในความถูกต้องดีงาม โดยรณรงค์ให้เจ้าหน้าที่ของรัฐ ยึดถือหลักนี้ในการปฏิบัติหน้าที่ให้เป็นตัวอย่างแก่สังคม มีความซื่อสัตย์ จริงใจ ขยัน อดทน มีระเบียบวินัย กล้ายืนหยัดกระทำในสิ่งที่ถูกต้อง จากการศึกษวิจัย พบว่า โดยภาพรวมในด้านคุณธรรมอยู่ในระดับมาก บุคลากรบางคนบางกลุ่มยังเห็นประโยชน์ส่วนตน การกระทำที่จะทำเพื่อส่วนรวมด้วยการเอื้อประโยชน์ให้กับพวกพ้องและญาติมิตรของตนเอง ไม่ยึดหลักความถูกต้อง และเป็นธรรมกับทุกฝ่าย ควรเสริมสร้างทัศนคติด้านคุณธรรมทั้งบุคลากรในองค์กร และประชาชนทั่วไป และในการบริหารงานต่างๆ โดยยึดหลักคุณธรรมนี้ จะทำให้เสริมสร้างความรักใคร่ ความสามัคคี การดำเนินงานเพื่อประโยชน์แก่ชุมชน ได้อย่างชัดเจนถูกต้องและสามารถตรวจสอบได้

หลักความโปร่งใส มีแนวทางในการบริหารงาน คือ การสร้างความไว้วางใจซึ่งกันและกัน โดยปรับปรุงกลไกการทำงานให้มีความโปร่งใส ถูกต้องตามกฎระเบียบข้อบังคับสามารถตรวจสอบความถูกต้องได้ และมีการเปิดเผยข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์อย่างตรงไปตรงมาด้วยภาษาที่เข้าใจง่าย จากการศึกษวิจัย พบว่า โดยภาพรวมในด้านความโปร่งใสอยู่ในระดับมาก การดำเนินการจัดซื้อจัดจ้างของเทศบาลยังไม่เป็นไปตามวัตถุประสงค์หรือความเหมาะสม ควรมีการจัดทำประชาสัมพันธ์ให้ประชาชนรับข่าวสารและการเผยแพร่ข้อมูลข่าวสารที่เป็นประโยชน์ต่อประชาชน อย่างตรงไปตรงมาด้วยการจัดระบบการแจ้งข่าวสารให้ประชาชนได้รับทราบอย่างทั่วถึงและชัดเจน

หลักการมีส่วนร่วม มีแนวทางในการบริหารงาน คือการสร้างการมีส่วนร่วมระหว่างเทศบาลกับประชาชน การรับฟังความคิดเห็นที่มีต่อการบริหารงานของเทศบาลนั้น เทศบาลยังขาดการส่งเสริมการมีส่วนร่วมคิด ร่วมทำ และการแก้ปัญหาร่วมกันของประชาชน ซึ่งการมีส่วนร่วมจากทุกฝ่าย ทุกภาคส่วนจะสามารถทำให้การดำเนินงานของเทศบาลมีประสิทธิภาพเพิ่มขึ้นได้ จากการศึกษวิจัย พบว่า โดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ในการเปิดโอกาสให้ประชาชนเข้าไปมีส่วนร่วมในกิจกรรมต่างๆ ซึ่งยังขาดความร่วมมือจากทุกภาคส่วน ในการบริหารงานของเทศบาล เพื่อให้

งานดำเนินงานประสบความสำเร็จตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ควรให้ประชาชนมีส่วนร่วมดำเนินการเปิดโอกาสให้ทุกคนได้แสดงความคิดเห็นและร่วมพิจารณา เพื่อนำไปสู่การปฏิบัติ เพื่อสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในชุมชน

หลักความรับผิดชอบ มีแนวทางในการบริหารงาน คือ การตระหนักในหน้าที่จิตสำนึกในความรับผิดชอบต่อชุมชน การใส่ใจปัญหาและการกระตือรือร้นในการแก้ปัญหา ตลอดจนการเคารพในความคิดเห็นที่แตกต่างและกล้าที่จะยอมรับผลจากการกระทำของตน จากการศึกษาวิจัย พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก ในบริหารงานควรมีการเสริมสร้างจิตสำนึกความรับผิดชอบต่อหน้าที่โดยเปิดโอกาสได้แสดงความคิดเห็น และให้ประชาชนสามารถตรวจสอบได้ มีความกระตือรือร้นในการแก้ไขปัญหา ในการบริหารงานของเทศบาล เพื่อให้งานบรรลุตามวัตถุประสงค์ที่ตั้งไว้ ควรส่งเสริมให้ทุกคนในองค์กรตระหนักถึงความรับผิดชอบต่อหน้าที่ และชุมชน เพื่อสร้างความสามัคคีให้เกิดขึ้นในชุมชน

หลักความคุ้มค่า มีแนวทางในการบริหารงาน คือ การบริหารจัดการ และใช้ทรัพยากรต่างๆ ในการดำเนินงานอย่างเหมาะสม เพื่อให้เกิดประโยชน์สูงสุดแก่ส่วนรวม ฝ่ายบริหารควรจัดให้มีการวางแผนการใช้ทรัพยากรในชุมชนและทรัพยากรธรรมชาติอย่างรัดกุม จากการศึกษาวิจัย พบว่าโดยภาพรวมอยู่ในระดับมาก การบริหารงานโดยคำนึงถึงทรัพยากรที่มีอยู่อย่างจำกัดให้เกิดประโยชน์มากที่สุด ปลุกจิตสำนึกให้ใช้ทรัพยากรของเทศบาลอย่างมีประสิทธิภาพ และเกิดประสิทธิผล อย่างคุ้มค่าเกิดประโยชน์สูงสุดแก่ประชาชนแก่ชุมชนหรือร่วมมือกันหาแนวทางในการใช้ทรัพยากรที่มีอยู่จำกัด โดยใช้แนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง

กล่าวโดยสรุปแล้ว การพัฒนาการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล ทั้ง ๖ หลัก ผู้บริหารควรคำนึงถึงปัจจัย แห่งการพัฒนาบุคลากร คือ พัฒนาการบริหารงานทั้งภายในองค์กรและภายนอกจะต้องยึดถือ หลักธรรมาภิบาล ในการบริหารองค์กร โดยเฉพาะในด้านโปร่งใส ตรวจสอบได้ การพัฒนาการบริหารงานภายในองค์กรจะต้อง มีการ ส่งเสริมความเจริญก้าวหน้าให้กับเจ้าหน้าที่โดยเปิดโอกาสได้แสดงความคิดเห็นเพื่อพัฒนา องค์กรให้มีมาตรฐาน สำหรับภายนอกองค์กร จะต้องมีการส่งเสริม สนับสนุน พระพุทธศาสนา รวมทั้งการนำหลักธรรมคำสอนมาปรับใช้ในการทำงาน เพื่อให้การทำงานมี ประสิทธิภาพ และประสิทธิผล สร้างความรักใคร่ ความสามัคคีให้เกิดขึ้นในชุมชน และเพื่อนำพ้ององค์กร และชุมชน ประเทศชาติไปสู่ความสำเร็จ เจริญก้าวหน้าต่อไป

๕. ข้อเสนอแนะจากการวิจัย

การวิจัยเรื่อง การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลก้อ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะทางการวิจัย ดังนี้

๕.๑ ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

๑) เทศบาลตำบลก้อ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน ควรส่งเสริมการเรียนรู้และปลูกฝังเรื่องการปฏิบัติงานโดยใช้หลักธรรมาภิบาลทั้ง ๖ ด้าน อย่างเคร่งครัด เป็นแบบอย่างที่ดีให้กับผู้ใต้บังคับบัญชา ราษฎรในพื้นที่และชุมชน

๒) เทศบาลตำบลก้อ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน ควรกำหนดนโยบายอย่างชัดเจนเป็นลายลักษณ์อักษรให้ทุกคนได้รับทราบและถือปฏิบัติ มีกระบวนการตรวจสอบได้

๓) เทศบาลตำบลก้อ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน ควรเปิดโอกาสให้บุคลากรในองค์กรได้มีส่วนร่วมในการทำงานร่วมกันการดำเนินงานโครงการต่างๆ และควรจัดให้มีการประชาสัมพันธ์ให้กับชุมชนหรือบุคลากรและประชาชนในตำบลก้อ มีส่วนร่วมในการพัฒนาเทศบาลตำบลก้อ

๔) เทศบาลตำบลก้อ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน ควรมีการประชาสัมพันธ์ให้ชุมชนหรือประชาชนในท้องถิ่นมีส่วนร่วมในการพัฒนากิจกรรมต่างๆในชุมชนเพิ่มขึ้น

๕) เทศบาลตำบลก้อ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน รมรณงค์ให้ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานองค์กรสร้างจิตสำนึกให้กับบุคลากรทุกคน ให้ตระหนักถึงการปฏิบัติงานและการใช้ทรัพยากรให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุดโดยการประยุกต์ใช้ตามหลักการและแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียง ทั้งในองค์กรและชุมชน

๕.๒ ข้อเสนอแนะเชิงการปฏิบัติ

๑) เทศบาลตำบลก้อ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน ควรนำผลการศึกษานี้เป็นข้อมูลเพื่อประกอบในการวางแผนงาน โครงการ การปฏิบัติงาน การบริหารงานของเทศบาลตำบลก้อให้มีคุณภาพ และประสิทธิภาพมากยิ่งขึ้น

๒) เทศบาลตำบลก้อ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน ควรนำผลการศึกษาเป็นข้อมูลสารสนเทศแก่ผู้มีส่วนเกี่ยวข้องกับองค์กรไม่ว่าจะเป็นคณะผู้บริหาร พนักงานเทศบาล และบุคลากรอื่นที่เกี่ยวข้อง เพื่อเป็นข้อมูลในการวางแผนให้สอดคล้องรับกับแนวคิดการบริหารตามหลักธรรมาภิบาล

๓) เทศบาลตำบลก้อ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน ควรประชาสัมพันธ์การดำเนินงานต่างๆตามหลักธรรมาภิบาลให้ประชาชนได้ทราบอย่างทั่วถึงและเป็นประจำทุกเดือน

๔) เทศบาลตำบลก้อ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน ควรจัดโครงการฝึกอบรมเกี่ยวกับการดำเนินงานต่างๆตามหลักธรรมาภิบาลให้ประชาชนได้มีส่วนร่วมในการดำเนินงานของเทศบาล

๕) เทศบาลตำบลก้อ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน ควรมีการจัดการทรัพยากรโดยนำหลักการและแนวคิดเศรษฐกิจพอเพียงมาประยุกต์ใช้ เพื่อให้คุ้มค่าและเกิดประโยชน์สูงสุด

๕.๓ ข้อเสนอแนะการวิจัยในครั้งต่อไป

๑) ควรศึกษาถึงผลสัมฤทธิ์หลังจากมีการประยุกต์ใช้หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลของเทศบาลตำบลก้อ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน

๒) ควรศึกษาจากกลุ่มประชากร หรือกลุ่มตัวอย่างโดยรวมจากหน่วยงานอื่นเพื่อศึกษาข้อมูลว่า หลักธรรมาภิบาลในการบริหารงาน มีความเหมือนกันหรือแตกต่างกัน จากการวิจัยครั้งนี้หรือไม่

๓) ควรศึกษาการนำหลักพุทธธรรมอื่น เช่น อกติ ๔, สังคหวัตถุธรรม, สาราณียธรรม หรืออิทธิบาทธรรม เป็นต้น มาประยุกต์ใช้กับการบริหารงานเทศบาลตำบลก้อ

๔) ควรศึกษาประสิทธิภาพการปฏิบัติหน้าที่ของบุคลากรเทศบาลตำบลก้อ อำเภอลี้ จังหวัดลำพูน เพื่อพัฒนาการปฏิบัติหน้าที่ให้มีประสิทธิภาพยิ่งขึ้น

๕) ควรมีการศึกษาเปรียบเทียบการนำหลักธรรมาภิบาลไปประยุกต์ใช้ในสำนักงานองค์กร หรือหน่วยงานอื่น ที่มีลักษณะการบริหารงานคล้ายคลึงกัน โดยมีหลักธรรมาภิบาล เป็นตัวแปรตาม

บรรณานุกรม

ก.ข้อมูลปฐมภูมิ

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. พระไตรปิฎกภาษาไทย ฉบับมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย. กรุงเทพมหานคร : โรงพิมพ์มหาจุฬาลงกรณราช, ๒๕๕๖

ข.ข้อมูลทุติยภูมิ

(๑) หนังสือ

สนธิ สุยะใหญ่. ประวัติรูปแบบความเป็นมาของเทศบาล. กรุงเทพมหานคร : ไทยวัฒนาพานิช, ๒๕๔๙.

(๒) บทความ

จตุพร ผ่องสุข, “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลโคกสว่างอำเภอหนองพอกจังหวัดร้อยเอ็ด”,วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรมหาบัณฑิต, (บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาสารคาม, ๒๕๕๐), หน้า ๒.

ธนรัชต์ คล้ายมณี. “รูปแบบการมีส่วนร่วมของประชาชนในการบริหารจัดการเมืองพัทยา”, วิทยานิพนธ์รัฐประศาสนศาสตรดุษฎีบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยราชภัฏสวนดุสิต, ๒๕๔๙. หน้า ๔-๕.

บุษบง ชัยเจริญวัฒนะ และบุญมี ลี. “ตัวชี้วัดธรรมาภิบาล”. รายงานการวิจัย. กรุงเทพมหานคร : ศุภสภาลาดพร้าว, ๒๕๔๔. หน้า ๔๗.

สุพจน์ เจริญขำ. “การบริหารงานตามหลักธรรมาภิบาลขององค์การบริหารส่วนตำบลปางมะค่าอำเภอขามเฒ่าลพบุรี จังหวัดกำแพงเพชร”. วิทยานิพนธ์พุทธศาสตรมหาบัณฑิต. บัณฑิตวิทยาลัย : มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย, ๒๕๕๔. หน้า ๓.

(๓) เอกสารที่ไม่ได้ตีพิมพ์เผยแพร่ :

เทศบาลตำบลก่อ. ยุทธศาสตร์และแนวทางในการพัฒนาสามปี. ลำพูน, ๒๕๕๕. หน้า ๑๙ (อัดสำเนา)